

නාලන්දා විද්‍යාලය - කොළඹ 10

12 ශේෂීය

ප්‍රායෝගික භුගෝල විද්‍යාව

(දත්ත හා තොරතුරුව විස්තර කිරීම)

ව්‍යැකක පරීක්ෂණය - 01

එක් එක් ප්‍රශ්නයට දී ඇති පිළිතුරු අතරින් නිවැරදි හෝ වඩාත් සූදුසු පිළිතුර තෝරන්න.

(1) ශ්‍රී ලංකාවේ නිරපේක්ෂ පිහිටීම නිවැරදිව දැක්වෙන වර්ණය තෝරන්න.

- i. උ.අ. $5^{\circ}50'$ හා $10^{\circ}51'$ අතර හා නැ.මේ. $80^{\circ}42'$ හා $82^{\circ}52'$ අතර
- ii. උ.අ. $6^{\circ}50'$ හා $10^{\circ}51'$ අතර හා නැ.මේ. $90^{\circ}55'$ හා $80^{\circ}52'$ අතර
- iii. උ.අ. $5^{\circ}55'$ හා $9^{\circ}51'$ අතර හා නැ.මේ. $79^{\circ}42'$ හා $81^{\circ}52'$ අතර
- iv. උ.අ. $5^{\circ}42'$ හා $9^{\circ}55'$ අතර හා නැ.මේ. $79^{\circ}55'$ හා $81^{\circ}50'$ අතර
- v. උ.අ. $5^{\circ}50'$ හා $9^{\circ}51'$ අතර හා නැ.මේ. $79^{\circ}42'$ හා $81^{\circ}50'$ අතර

(2) ගෝලීය ස්ථානගත කිරීමේ පද්ධතිය (GPS) ප්‍රථම වරට හඳුන්වා දෙනු ලැබුයේ පහත කුමන රටෙහි ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ද?

- i. එක්සත් රාජධානීය
- ii. සෞචියට් රුසියාව
- iii. විනය
- iv. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය
- v. ජපානය

(3) භුගෝලීය තොරතුරු පද්ධතියක (GIS) මූලික සංරචක ඇතුළත් පිළිතුර තෝරන්න.

- i. තැරී, දුරස්ථාලන උපකරණ, සුසංහිත තැරී, දෘඩාංග
- ii. දෘඩාංග, දත්ත, කුමෙවිද, පුද්ගලයින්, මාදුකාංග

- iii. වන්දිකා, අන්තර්ජාල, වුම්හක තැරී, පුද්ගලයින්
 - iv. මධ්‍යස්‍ය, යතුරු පුවරුව, මඳුකාංග, පුද්ගලයින්
 - v. යතුරු පුවරුව, මඳුකාංග, සුසංඛිත තැරී, පුද්ගලයින්
- (4) ගෝලිය ස්ථානගත කිරීමේ පද්ධතියෙහි (GPS) මූලික ප්‍රයෝගන වන්නේ
- i. භුමි පරිභේශ ව්‍යුහ්තිය හඳුනා ගැනීමයි.
 - ii. ලෝකයේ ජනගහන ව්‍යුහ්ති රටාවන් පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමයි.
 - iii. විවිධ දත්ත බහුවිධ අවශ්‍යතාවන් සඳහා තොරතුරු වශයෙන් ලබා ගැනීමයි.
 - iv. ලෝකයේ ජලවහන රටාවන් හඳුනා ගැනීමයි.
 - v. පරිවහන ජලය පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමයි.
- (5) ගුවන් ජායාරුප වන්දිකා ප්‍රතිඵිම්ල හා ගෝලිය ස්ථානගත කිරීමේ පද්ධතිය (GPS) යනු දත්ත රස්කරන ක්‍රම තුනකි. එම ක්‍රමවේදයන් ඇතුළත් තාක්ෂණය හඳුන්වනුයේ
- i. භූගෝල විද්‍යාත්මක තොරතුරු පද්ධතිය (GIS) යනුවෙති.
 - ii. අංකිත සිතියමේ (Digital Maps) යනුවෙති.
 - iii. දෙඳික සිතියම් (Analogue Maps) යනුවෙති.
 - iv. මුද්‍රිත සිතියම් (Remot Sensing) යනුවෙති.
 - v. ත්‍රිමාණ සිතියම් (Three Dimensional Map) යනුවෙති.
- (6) දුරස්ථ සංවේදන තාක්ෂණයෙන් ලබාගන්නා තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන ප්‍රධාන මාධ්‍ය තුනක් වන්නේ,
- i. තේමාගත සිතියම්, භූ ලක්ෂණ සිතියම්, අංකිත සිතියම්
 - ii. සිරස් ජායාරුප, තිරස් ජායාරුප, වන්දිකා ප්‍රතිඵිම්ල
 - iii. ත්‍රිමාණ දුරකන සිතියම්, තේමාගත සිතියම්, දෙඳික සිතියම්

- iv. ගුවන් ජායාරුප, වන්දිකා ප්‍රතිඵිම්බ, ගෝලීය ස්ථානගතකිරීමේ පද්ධති මගින් ලබා ගන්නා සිතියම්.
- v. අංකිත සිතියම්, ගෝලීය ස්ථානගතකිරීමේ පද්ධති මගින් ලබා ගන්නා සිතියම්, තිරස ජායාරුප.
- (7) භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති තාක්ෂණයෙන් කළහැකි ප්‍රධානතම කාර්යය තුන පිළිවෙළින් නිවැරදිව සඳහන් වන්නේ, කුමණ වරණයෙහිදී?
- තොරතුරු රස්කිරීම, සකස්කිරීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම.
 - හු අවශ්‍යාකීය තොරතුරු ගබඩා කිරීම, දායාමානව දක්වීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම.
 - හු අවශ්‍යාකීය දත්ත ලබා ගැනීම, හැසිරවීම හා සකස් කිරීම.
 - තොරතුරු එක්ස්ස් කිරීම, හැසිරවීම හා ඉදිරිපත් කිරීම.
 - දත්ත රස්කිරීම, විශ්ලේෂණය කිරීම හා ප්‍රකාශනයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම.
- (8) භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති තාක්ෂණයෙන් පමණක් නිර්මාණය කරන ලද සිතියම් වර්ගය වන්නේ
- අංකිත සිතියම් (Digital Maps) ය.
 - හස්තික සිතියම් ((Manual Maps) ය.
 - දෙශීක සිතියම් (Analogue Maps) ය.
 - මුද්‍රිත සිතියම් (Printed Maps) ය.
 - ත්‍රිමාණ සිතියම් (Three Dimensional Map) ය.
- (9) ගෝලීය ස්ථානගත කිරීමේ පද්ධති (GPS) තාක්ෂණය හාවිතයෙන් ඇගෙන සිතියමක සුවිශේෂ ලක්ෂණ වන්නේ
- පරිගණකයක ගබඩා කරන ලද දත්ත දායාමානව ඉදිරිපත් කිරීම.
 - හුමියේ යම් කුඩා ප්‍රදේශයක විවිධ භූගෝලීය ලක්ෂණ පැහැදිලිව ඉදිරිපත් කිරීම.
 - ත්‍රිමාන ද්‍රාශකයක් මගින් හු ලක්ෂණ වල නිරපේක්ෂ පිහිටීම නිවැරදිව දක්වීම.

- iv. භුමියේ ඔනැම ස්ථානයක නිරපේක්ෂ පිහිටීම නිවැරදිව දැක්වීම.
- v. භුමියේ භූගෝලීය ලක්ෂණ වල සාපේක්ෂ පිහිටීම විශ්ලේෂණය කිරීමය.
- (10) යම්කිසි ස්ථානයක නිවැරදි නිරපේක්ෂ පිහිටීම දැක්වෙන නව සාපේක්ෂ ක්‍රමය වන්නේ
- භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය.
 - ගෝලීය ස්ථානගතකිරීමේ පද්ධතියයි.
 - දුරස්ථ සංවේදනයයි.
 - ආකෘති සිතියම්කරණයයි.
 - සිතියම් ස්කෑන්කරණයයි.
- (11) හෙළතික හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ දෙකම එක සිතියමක දැක්වෙන සිතියම් වර්ගය සඳහන් වන්නේ කවර පිළිබුරෙහි ද?
- දේශගුණ සිතියම.
 - භූ විද්‍යා සිතියම.
 - ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්ත සිතියම.
 - භූ ලක්ෂණ සිතියම.
 - භුමි පරිහරණ සිතියම.
- (12) දුරස්ථ සංවේදන තාක්ෂණයෙහි ප්‍රධාන දත්ත මුලාගු දෙක නිවැරදිව දැක්වා ඇත්තේ පහත සඳහන් කවර පිළිබුරෙහිද?
- වන්කා ප්‍රතිඵිම්ල හා ආකෘති සිතියම්.
 - ආකෘති සිතියම් හා ත්‍රිමාණ සිතියම්.
 - තේමා සිතියම් හා ගුවන් ජායාරූප.
 - වන්කා ප්‍රතිඵිම්ල හා ගුවන් ජායාරූප.
 - GPS සිතියම් හා දෙශීක සිතියම්.

පහත දී ඇති ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සපයන්න.

- (1) (i) සිතියමක් යනු කුමක් ද?
- (ii) ප්‍රධාන සිතියම් වර්ග දෙක නම් කරන්න.
- (iii) ප්‍රධාන සිතියම් වර්ග දෙක නම් කරන්න.
- (iv) එම සිතියම් දෙකකි ප්‍රයෝගන වෙන වෙනම දක්වන්න.
- (2) (i) නව තාක්ෂණ ක්‍රම භාවිතය සිතියම් විද්‍යාත්මක කේත්තයේ දියුණුවට සපයන දායකත්වය නිදසුන් තුනක් මගින් පැහැදිලි කරන්න.
- (ii) භූගෝල විද්‍යාත්මක තොරතුරු පද්ධතිය (GIS) භාවිතයෙන් සිතියම් නිර්මාණයේදී දත්ත සපයාගනන්නා ක්‍රමදෙක නම් කරන්න.
- (iii) වන්දිකා ප්‍රතිඵිලි යනු මොනවාදුයි පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) අංකිත සිතියමක කාර්ය භාරය පැහැදිලි කරන්න.
- (3) (i) ගෝලීය ස්ථානගතකිරීමේ පද්ධතිය (GPS) සහ භූගෝල විද්‍යා තොරතුරු පද්ධතිය (GIS) අතර පවත්නා වෙස්කම් මොනවා ද?
- (ii) ගෝලීය ස්ථානගතකිරීමේ පද්ධතිය (GIS) සමන්විත වන ප්‍රධාන කොටස් නම් කරන්න.
- (iii) දුරස්ථ සන්නිවේදන දිල්පීය ක්‍රම යොදාගෙන රස්කරන ප්‍රධාන දත්ත වර්ග තුන නම් කරන්න.
- (iv) ස්වභාවික ආපදාවන්හිදී GIS භාවිතයෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝගන පැහැදිලි කරන්න.
- (4) (i) (GPS) තාක්ෂණ දිල්පීය ක්‍රම සිතියම් නිර්මාණයට හා දත්ත විශ්ලේෂණයට යොදා ගැනීමේ ඇති වාසි මොනවාද?
- (ii) සිතියම් විද්‍යාවේදී භාවිත වන නව තාක්ෂණීක ක්‍රම තුනක් දක්වන්න.
- (iii) වන්දිකා ප්‍රතිඵිලියක් යනු කුමක්දයි කෙටියෙන් දක්වන්න.
- (iv) වන්දිකා ප්‍රතිඵිලියක හා සිතියමක අතර වෙනස්කම් දෙකක් විස්තර කරන්න.